

**ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД
ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ**

Број I-05-524/2024

Датум: 31.12.2024.године

На основу члана 19. Закона о родној равноправности („ Службени гласник РС “ број 52/21) од 24. маја 2021. године, Правилника о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде родне равноправности („ Сл. гласник РС ” бр. 67/2022) и члана 26. Статута Покрајинског завода за социјалну заштиту број 84/2013-1 од 21. 11. 2014. године са изменама број: 321/2017 од дана 20. 10. 2017. године, директор доноси:

**ПЛАН УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ
РАВНОПРАВНОСТИ У ПОКРАЈИНСКОМ ЗАВОДУ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ**

УВОД

План управљања ризицима представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у поступањима Покрајинског завода за социјалну заштиту.

План управљања ризицима израђује се на основу процене ризика.

Проценом ризика идентификују се извори могућег угрожавања лица у процесу рада који могу да проузрокују повреду принципа родне равноправности и сагледавају могуће последице, потребе и могућности за заштиту од повреде принципа родне равноправности.

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, као и чланове њихових породица или њима блиска лица, засновано на

полу, полним карактеристикама, односно роду у: политичкој, образовној, медијској и економској области; области запошљавања, занимања и рада, samozapošljavanja, заштите потрошача (робе и услуге); здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити, у браку и породичним односима; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у области јавног оглашавања и другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, ставља или је стављена у неповољнији положај или би могла да буде стављена у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса лице или групу лица ставља или би могла да стави због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна. Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода сматрају се и узнемиравање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемиравање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породилског одсуства, одсуства ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства или старатељства, затим подстицање на дискриминацију, као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава, без обзира на то да ли утицај појединих личних својстава може да се разграничи (вишеструка дискриминација) или не може да се разграничи (интерсексијска дискриминација) представља тежак облик дискриминације.

Законом о родној равноправности уређују се појам, значење и мере политике остваривања и унапређења родне равноправности, као и врсте планских аката у области родне равноправности, надзор над применом закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређење родне равноправности. Наведеним законом уређују се и обавезе органа јавне власти, послодаваца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

Чланом 13. Закона о родној равноправности дефинисане су врсте планских аката, међу које спада и План управљања ризицима од повреде принципа равноправности.

Међународни акти и правни оквир Републике Србије на којима се заснива родна равноправност

Међународни акти

- Повеља Уједињених нација;
- Универзална декларација о људским правима (1948);
- Европска повеља о људским правима (1950);
- Међународни пакт о грађанским и политичким правима (1966);
- Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима (1966);
- Конвенција о правима детета (1989) и протоколи уз конвенцију;
- Конвенција о правима особа са инвалидитетом (2006);
- Конвенција о спречавању свих облика дискриминације жена (тзв. CEDAW);
- УН Програм акције у односу на мало оружје и практичне мере за разоружање (ПоА);
- Резолуција СБУН – жене мир и безбедност 1325(2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1906 (2010), 2016 (2013), 2122 (2013);
- Резолуција ГСУН 65/69 – Жене, разоружање, неширење и контрола оружја;
- Пекиншка декларација и Платформа за акцију (1995);
- Пекинг + 15 и Пекинг + 25 – Национални преглед о оствареном напретку у спровођењу Пекиншке декларације и Платформе за акцију;
- Програм Акције Међународне конференције о становништву и развоју (1994);
- Специјална сесија ГСУН: Жене 2000: Родна равноправност, развој и мир за 21. век (2000) – Миленијумска декларација УН А/ Res /55/2 (2000);
- Директива Савета Европе 78/2000 о дискриминацији;
- Директива 2006/54/ЕЗ о спровођењу принципа једнаких могућности за мушкарце и жене у погледу запошљавања и занимања;
- Агенда 2030 – циљеви одрживог развоја А/RES/70/1 (2015);
- Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода и пратећи протоколи;
- Повеља ЕУ о основним правима 2016/с 202/025;
- Бечка декларација и програм деловања (1993).

Правни оквир Републике Србије

- Устав Републике Србије,
- Закон о родној равноправности,
- Закон о забрани дискриминације,
- Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом,
- Закон о спречавању насиља у породици,
- Стратегија за родну равноправност за период од 2021–2030,
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2022. до 2030. године.

1. Подаци о установи

Назив: **Покрајински завод за социјалну заштиту**

Адреса седишта: Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 25

Матични број: 08860076

**Порески
идентификациони
број:** 104466557

**Адреса
електронске
поште:** office@pzs.gov.rs

Телефони: 021/425- 854

Веб сајт: www.pzs.gov.rs

Овлашћено лице: Маја Миљковић, директорка.

Покрајински завод за социјалну заштиту(у даљем тексту: ПЗСЗ) основан је Одлуком о оснивању Покрајинског завода за социјалну заштиту (Службени лист АПВ, број 1/2006) од стране Извршног већа АПВ број: 022-00708/2005 од 29. 12. 2005. године ради праћења и унапређења праксе система социјалне заштите, подстицања његовог развоја и обављања стручних, саветодавних и аналитичко – истраживачких послова.

Визија ПЗСЗ је развијен и ефикасан систем социјалне заштите који уважава људска права, задовољава потребе људи и омогућава њихову социјалну укљученост. Своју делатност обавља кроз четири области: стручну подршку, истраживачко – аналитички рад, професионалну обуку и информисање, промоцију и подршку.

Чланом 164. Закона о социјалној заштити („Службени гласник РС“ број: 24/2011) утврђено је да ПЗСЗ обавља следеће послове: прати квалитет стручног рада и услуга у установама социјалне заштите; пружа стручну подршку ради унапређења стручног рада и услуга социјалне заштите; истражује социјалне појаве и проблеме, делатност и ефекте социјалне заштите, израђује анализе и извештаје у области социјалне заштите и предлаже мере за унапређење социјалне заштите; развија систем квалитета у социјалној заштити, координира развој стандард услуга и предлаже надлежном Министарству унапређење постојећих и увођење нових стандарда; развија и реализује моделе супервизијске подршке у установама социјалне заштите и код пружалаца услуга социјалне заштите; предлаже план развоја кадрова с планом приоритетних програма обуке у социјалној заштити Министарству надлежном за социјалну заштиту; развија базе података од значаја за систем социјалне заштите; учествује у изради, спровођењу, праћењу и оцени ефеката примене стратегија, акционих планова, закона и других прописа које се односе на развој делатности социјалне заштите; иницира и учествује у креирању и увођењу иновација у систем социјалне заштите; организује и учествује у стручном усавршавању и обучавању стручних радника

и стручних сарадника; сачињава и публикује монографије, часописе и зборнике радова, стручне приручнике, водиче, информаторе, студије и примере добре праксе; иницира, учествује и организује научне и стручне скупове и сарађује с домаћим и међународним организацијама; информише стручну и ширу јавност о спровођењу социјалне заштите, указује на потребе и проблеме корисника, а посебно корисника из осетљивих друштвених група; обавља друге послове у складу са законом и другим прописима о социјалној заштити.

За обављање послова из надлежности ПЗСЗ-а систематизовано је укупно 17 радних места

Назив радног места	мушко	женско	укупно
Директор		1	1
Саветник за социјалну заштиту	1	7	8
Самостални саветник за истраживачке послове		2	2
Саветник за професионалну обуку		1	1
Саветник за послове информисања, промоције и подршке			
Руководилац финансијско-рачуноводствених послова	1		1
Самостално финансијски рачуноводствени сарадник		1	1
Референт за финансијско рачуноводствене послове		1	1
Возач			1
Укупно	2	13	15

Структура запослених по полу је 82% радника женског пола и 17,6% радника мушког пола.

2. План управљања ризицима

План управљања ризицима садржи следеће елементе:

- 1) списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене степена ризика;

Своју делатност ПЗСЗ обавља кроз четири области: стручну подршку, истраживачко – аналитички рад, професионалну обуку и информисање, промоцију и подршку. Разлика у мањој заступљености мушког пола у структури запослених радника не умањује нити доводи у неравноправан положај мање заступљени пол. На дан доношења Плана управљања ризицима за 2025. годину утврђено следеће: постоји неуравнотежена заступљеност полова у структури запослених односно већи је број радника женског пола у односу на мушки. Последица такве полне структуре у ПЗСЗ-у је истовремено и слика система социјалне заштите у РС, где је знатно већи број жена што се објашњава већом заинтересованомшћу жена за рад у помагачким професијама и традиционалним схватањима о „мушким“ и „женским“ пословима.

ПЗСЗ нема интерну документацију из области родне равноправности. Такође, не постоје принципи или мере којима се мање заступљеном полу обезбеђује активно учешће у саставу и раду органа управљања и не издвајају се средства за унапређење родне равноправности. Без обзира на непостојање мера или принципа у спровођењу родне равноправности у установи у претходном периоду није било узнемиравања, полног узнемиравања, посредне или непосредне дискриминације, као ни судских спорова из ове области

У ПЗСЗ-у основно мерило за запослење јесте испуњавање потребних услова кроз опште, посебне и функционалне компетенције које су предвиђене за конкретно радно место и звање, које се проверавају за сваког кандидата/кандидаткињу појединачно, независно од пола, полних карактеристика, односно рода. У том смислу не постоји било који облик системске дискриминације по основу пола, полних карактеристика, односно рода. Запосленим и радно ангажованим лицима у ПЗСЗ-у загарантована је једнака зарада за рад исте или једнаке вредности, без обзира на пол, полне карактеристике, односно род.

У ПЗСЗ-у забрањена је свака врста дискриминације по основу пола, полних карактеристика и рода. Једнака права и могућности нарочито се односе на једнаку доступност послова, укључујући критеријуме селекције и услове селекције, заснивање радног односа, услове рада и сва законска права из радног односа, затим на образовање и стручно усавршавање, напредовање на послу, одморе, боловања и одсуства, безбедност и здравље на раду, зараде, накнаде и друга примања, информисање, престанак радног односа или радног ангажовања, као и на сва друга питања у вези са радом и по основу рада.

Ризик од повреда принципа родне равноправности У ПЗСЗ-у је занемарљив.

2) списак превентивних мера којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање;

Закон разврстава мере за остваривање и унапређење родне равноправности на опште мере и посебне мере. Опште мере се доносе након друштвеног дијалога и широког друштвеног консензуса, док се посебне мере доносе појединачно на нивоу организације.

1. Опште мере

Опште мере за остваривање и унапређивање родне равноправности јесу законом прописане мере којима се у одређеној области забрањује дискриминација на основу пола, односно рода, или налаже одговарајуће поступање ради остваривања родне равноправности.

Опште мере обухватају и мере утврђене другим актима (декларације, резолуције, стратегије и сл.), чији је циљ остваривање родне равноправности.

2. Посебне мере

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се

обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода.

Посебне мере, у складу са општим мерама одређују и спроводе орган јавне власти, послодавци и удружења.

Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

- право жена, девојчица и мушкараца на информисаност и једнаку доступност политикама, програмима и услугама;
- примена уродњавања и родно одговорног буџетирања у поступку планирања, управљања и спровођења планова, пројеката и политика;
- промовисање једнаких могућности у управљању људским ресурсима и на тржишту рада;
- уравнотежена заступљеност полова у управним и надзорним телима и на положајима;
- уравнотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности;
- употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
- прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Посебне мере примењују се док се не постигне циљ због којег су прописане.

2.1. Врсте посебних мера

2.1.1. Мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова

2.1.2. Подстицајне мере представљају мере којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце у свим областима друштвеног живота.

- ПЗСЗ услед потребе за остваривање и унапређење родне равноправности доноси следећу подстицајну меру: Популарисање помагачке професије у широј и стручној јавности и запошљавање већег броја мушкараца уколико буде потребе за новим запошљавањем у установи.

Време за увођење мере: Период од 2024 – 2028. године.

Престанак спровођења мера када се испуни план

2.1.3. Програмске мере

Овим мерама се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности. ПЗСЗ услед потреба за остваривање и унапређење родне равноправности доноси следеће програмске мере:

- Имплементација родно осетљивог језика у интерним документима у складу са Законом;

➤ Похађање обука, семинара и конференција за запослене и лица која се налазе у органима управљања у вези са родном равноправношћу;

➤ Успостављање сарадње са државним органима и организацијама цивилног друштва;

Мера 1. имплементација родно осетљивог језика у интерним документима

Недоследна употреба женског рода када означавамо жене које обављају одређена занимања или јавне функције није питање граматичке правилности, јер је употреба женског рода граматички не само исправна већ и неопходна. Стога је доследна употреба језика равноправности питање свести о важности друштвене једнакости мушкараца и жена.

Разлог за увођење мере: У интерним документима ПЗСЗ није присутан родно сензитиван језик. Сва документација се води у граматички мушком роду и подразумева природно мушки и женски род лица на који се односе.

Време за увођење мере: Након усвајања Плана управљања ризицима.

Начин спровођења и контроле спровођења мере: Лице задужено за спровођење мера из родне равноправности, ће вршити контролу свих интерних докумената у складу са Приручником за употребу родно осетљивог језика који је објављен на интернет страни Координационог тела за родну равноправност Владе Републике Србије.

Престанак спровођења мере: Мера имплементације родно осетљивог језика је трајна тј. нема временско ограничење и спроводиће се од дана усвајања Плана управљања ризицима.

Мера 2: похађање обука, семинара и конференција за запослене и лица која се налазе у органима управљања у вези са родном равноправношћу

Разлог за увођење мере: Стицање нових знања и вештина у пуној примени принципа родне равноправности у установи.

Време за увођење мере: Континуирано.

Начин спровођења и контроле спровођења мере:

Примена нових знања и вештина стечених на обукама, семинарима и конференцијама у раду ПЗСЗ приликом: утврђивања програма рада; израде програмских и статутарних докумената, правилника и других аката;

Престанак спровођења мере: Мера похађања обука, семинара и конференција за запослене и лица која се налазе у органима управљања је трајна тј. нема временско ограничење и спроводиће се од дана усвајања Плана управљања ризицима.

Мера 3. успостављање сарадње са државним органима и организацијама цивилног друштва

Разлог за увођење мере: Успостављањем континуиране сарадње са државним органима и организацијама цивилног друштва у виду размене информација и знања са циљем унапређења родне равноправности омогућава се једноставнија имплементација обавеза проистеклих из законских и подзаконских аката.

Време за увођење мере: Континуирано

Начин спровођења и контроле спровођења мере: Спровођење ове мере се врши потписивањем Меморандума о сарадњи, разменом информација из области родне равноправности, одржавањем округлих столова и презентација, учествовањем на панелним дискусијама о искуствима у спровођењу родне равноправности.

Престанак спровођења мере: Мера успостављања сарадње са државним органима и организацијама цивилног друштва је континуирана.

3) податке о лицима одговорним за спровођење мера из Плана управљања ризицима.

ПОДАЦИ О ЛИЦИМА ОДГОВОРНИМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ИЗ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Име и презиме	Функција	Телефон	Е мејл адреса
Маја Миљковић	Директорка	060/3403323	maja.miljkovic@pzs.gov.rs

ЛИЦЕ КОЈЕ ОБАВЉА ПОСЛОВЕ КООРДИНАЦИЈЕ У ВЕЗИ СА ДОНОШЕЊЕМ, СПРОВОЂЕЊЕМ И ИЗВЕШТАВАЊЕМ О СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА.

Име и презиме	Позиција	Телефон	Е мејл адреса
Лајчо Чабрић	Саветник за социјалну заштиту	060/3403083	lajco.cabric@pzs.gov.rs

Закључак

У будућем деловању Покрајинског завода за социјалну заштиту потребно је обезбедити и подстаћи наведене програмске мере. Све мере су донете са циљем континуираног унапређења родне равноправности у деловању установе. Израдом Плана управљања ризицима и спровођењем мера које су у њему наведене установа ће спречити могућности да дође до повреде принципа родне равноправности свести ризике на минимум.

Директорка
Маја Миљковић

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..